

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ ім. М. ГЛІНКИ

Кафедра «Народні інструменти»

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФАХ»**

Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Рівень вищої освіти	перший
Ступінь вищої освіти	бакалавр

Спеціалізація «Народні інструменти»

Дніпро, 2019

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

Викладачі класу бандури

Овчарова Світлана Валентинівна – професор кафедри «Народні інструменти», доцент, заслужений працівник

культури України.

Контактний телефон: 0977285760. Електронна адреса: ovcharovasv@ukr.net

Консультації. Очні: можливі за попередньою домовленістю (пн., вт, чт, пт. з 11.55 -16.15).

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю.

Березуцька Марина Сергіївна – доцент кафедри «Народні інструменти», заслужений діяч мистецтв України

Контактний телефон: 0679653166. Електронна адреса: BERMARSER@ua.fm

Консультації. Очні: можливі за попередньою домовленістю (пн., ср. чт. з 11.55 -16.15).

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю.

Хмель Наталія Василівна – викладач кафедри «Народні інструменти».

Контактний телефон: 0977289677. Електронна адреса: tusyaband@gmail.com

Консультації. Очні: можливі за попередньою домовленістю (пн., ср. чт. з 11.55 -16.15).

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю.

Викладач класу балалайки

Красношлик Володимир Олександрович – викладач кафедри «Народні інструменти».

Контактний телефон: 0951130369. Електронна адреса: vakrass11@gmail.com

Консультації. Очні: можливі за попередньою домовленістю (пн., вт, чт, пт. з 11.55 -16.15).

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю.

Викладачі класу баяну/акордеону

Мурза Володимир Анатолійович – професор кафедри «Народні інструменти», народний артист України

Контактний телефон: 0934588639. Електронна адреса:

murzavladimir.od@gmail.com

Консультації. Очні та онлайн консультації: можливі за попередньою домовленістю.

Горбаченко Руслан Анатолійович – викладач кафедри «Народні інструменти»

Контактний телефон: 0933813734. Електронна адреса:

ruslangorbacenko@gmail.com

Консультації. Очні: можливі за попередньою домовленістю (вт. чт. з 11.55 - 16.15).

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю.

Жила Євген Миколайович – викладач кафедри «Народні інструменти»

Контактний телефон: 0500691795. Електронна адреса: jenjila09@gmail.com

Консультації. Очні: можливі за попередньою домовленістю (вт. чт. з 10.15 - 14.30).

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю.

Викладачі класу гітари

Радзецький Юрій Володимирович – старший викладач кафедри «Народні інструменти»

Контактний телефон: 0972415215. Електронна адреса: uriyradzetckiy@ukr.net

Консультації. Очні: можливі за попередньою домовленістю (пн. чт. сб. з 11.55 - 16.15).

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю.

Ялоза Антон Геннадійович – викладач кафедри «Народні інструменти»

Контактний телефон: 0632515813. Електронна адреса: yalozza@ukr.net

Консультації. Очні: можливі за попередньою домовленістю (вт. ср. з 11.55 - 16.15).

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю.

Викладачі класу домри

Башмакова Наталія Вікторівна – зав.кафедри «Народні інструменти», кандидат мистецтв-ва, доцент

Контактний телефон: 0955530893 Електронна адреса: nbashmakova.7@gmail.com

Консультації. Очні: можливі за попередньою домовленістю (пн. вт. чт. з 11.55 - 16.15).

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю.

Кікас Вікторія Петрівна – викладач кафедри «Народні інструменти»

Контактний телефон: 0937681962. Електронна адреса: kikasvika@gmail.com

Консультації. Очні: можливі за попередньою домовленістю (вт. ср. чт. з 11.55 - 16.15).

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю.

Лисогор Ірина Петрівна – викладач кафедри «Народні інструменти»

Контактний телефон: 0962141291. Електронна адреса: irisha023@gmail.com

Консультації. Очні: можливі за попередньою домовленістю (вт. ср. чт. з 11.55 - 17.00).

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю.

1. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Фах» входить до циклу дисциплін професійної та практичної підготовки.

Процес вивчення дисципліни «Фах» спрямований на розкриття індивідуальних творчих здібностей здобувача вищої освіти, на його самореалізацію, шляхом напрацювання комплексу виконавської майстерності при втіленні власних художніх намірів.

Рік (курс) підготовки: I – IV. Семестри: 1 – 8

Кількість кредитів ECTS: 22 (660 годин)

Кількість змістових модулів: 16

Вид заняття:	Кількість годин:
індивідуальні	310
самостійна робота	350
Кількість тижневих годин:	2

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «ФАХ» є фундаментальна професійна підготовка висококваліфікованих фахівців, які за період навчання мають оволодіти музично-виконавською майстерністю, необхідною для самостійної творчої діяльності в якості артистів/солістів оркестру/ансамблю народних інструментів, викладачів класів народних інструментів навчально-виховних закладів.

Серед базових завдань: вивчення специфіки академічного народно-інструментального виконавства, оволодіння практичними професійними навичками гри шляхом роботи над опануванням музичних творів різноманітних в стильовому та жанровому відношеннях, а також в процесі засвоєння інструктивного матеріалу.

3. ЗАГАЛЬНІ ТА ФАХОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

В процесі вивчення дисципліни формуються наступні **компетентності**:

- ✓ здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості;
- ✓ здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності музичного мистецтва, усвідомлювати його художньо-естетичну природу;
- ✓ здатність здійснювати виконавську діяльність на базі професійних знань та навичок гри на музичному інструменті (сольного співу), репетиційної роботи та концертних виступів;
- ✓ здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності, аргументовані знанням музичних стилів різних епох та володінням техніками, прийомами та виконавськими методиками;

- ✓ здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності та спроможність до її вдосконалення через застосування відповідних практичних і репетиційних методик;
- ✓ здатність інтегрувати професійні знання та навички і використовувати їх в процесі творчої діяльності по створенню, інтерпретації, аранжуванню, перекладу музики, звукорежисерської практики обробки звуку;
- ✓ здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу у музикознавчій, виконавській, диригентській, композиторській, педагогічній діяльності;
- ✓ здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва в музикознавчій, виконавській, диригентській, композиторській, педагогічній діяльності;
- ✓ здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової діяльності виконавця / викладача.

4. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- ✓ демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності;
- ✓ демонструвати володіння техніками, прийомами та методиками у виконавській (академічній, джазовій, естрадній тощо) діяльності, знання музичних стилів та репертуару;
- ✓ аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту;
- ✓ відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію;
- ✓ винаходити оптимальні шляхи вирішення виконавських проблем, відтворювати емоційно-образний зміст музичного твору під час виконавської та диригентської діяльності, створювати художній образ за допомогою комплексу музичних виражальних засобів;
- ✓ демонструвати володіння музично-аналітичними навичками для жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій;
- ✓ володіти розумінням, практичними навичками та методикою роботи з оркестром (хором) у диригентській діяльності, базовими знаннями організаційної та творчої роботи з колективом;
- ✓ володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

5. МЕТОДИЧНЕ ТА ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Спираючись на те, що основним матеріалом навчання дисципліни «Фах» є репертуар методичне забезпечення складеться з особистих фондів викладачів кафедри, що містять нотну та методичну літературу, аудіо та відео записи, а також затвердженого комплексу навчально-методичного забезпечення.

Обладнання. Для успішної навчальної діяльності необхідно мати власний інструмент відповідної якості, (за необхідності) прилади звукоутворення (медіатор, нігті) та догляду за ним (тюнер, ключ). Бажано мати мобільний пристрій для оперативної комунікації з викладачем з приводу проведення занять та консультацій; комп'ютерну аудіо та відео-записуючу техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для підготовки (друку) анотацій.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Заняття з дисципліни «Фах» будуються на основі індивідуальної програми навчання, послідовно розробленої викладачем, що формуються з урахуванням специфіки репертуарної еволюції відповідних галузей академічного народно-інструментального мистецтва.

Кожного семестру I – III років навчання здобувач повинен опанувати 4-5 творів (різних за жанрово-стильовими характеристиками) та інструктивний матеріал. Протягом IV року навчання відбувається підготовка програми іспиту підсумкової атестації (4-5 творів).

В робочих програмах (зберігаються на кафедрі) вказані орієнтовні програми змістовних модулів, які не є обов'язковими – педагогові надається можливість проявити власну ініціативу в залежності від індивідуальності здобувача. З метою накопичення репертуару та удосконалення виконавської майстерності планується перелік творів для повторного виконання (повторні твори), які студент використовує в процесі концертної практики, при участі у конкурсах чи фестивалях. В окремих випадках (за домовленістю з викладачем) студенту пропонується презентувати на початку семестру самостійно опанований твір. У зв'язку з індивідуальним графіком концертно-конкурсної практики інколи (за погодженням викладача з фаху, зав.секцією та зав.кафедри) допустимо корегувати строки та види сольних виступів.

	Тижні презентації	Орієнтовна кількість годин (в кожному семестрі)		Змістовні блоки навчального репертуару
		Аудиторної	Самостійної	
	1,3,5 семестри			
I-III курси	1	1	2	Повторний або самостійно опанований репертуар
	5	6	8	Інструктивно-технічний матеріал та читання нот з листа
	10	13	15	Програма академ. концерту
	17	16	17	Програма семестрового іспиту
	2,4,6 семестри			
	20	1	2	Повторний або самостійно опанований репертуар
	24	6	8	Інструктивно-технічний матеріал та читання нот з листа
	30	16	16	Програма академ. концерту
40	21	22	Програма семестрового іспиту	
	7-8 семестри			
IV курс	10	70	80	20% Програми підсумкової атестації
	17			60% Програми підсумкової атестації
	30			100% Програми підсумкової атестації
	36 та 38			Іспит та підсумкова атестація
		310	350	Всього: 660 годин

	$(80 \cdot 3 + 70)$	$(90 \cdot 3 + 80)$	
--	---------------------	---------------------	--

7. ОСНОВНІ ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Читка з листа запропонованих творів, прослуховування творів концертного репертуару видатних виконавців на народних інструментах
2. Програвання по нотах, підбір раціональної та художньо-виправданої аплікатури
3. Аналіз та осмислення комплексу засобів музичної виразності
4. Запис та прослуховування окремих творів програми в декількох варіантах власного виконання
5. Знайомство з видатними інтерпретаціями творів сольного концерту, та п'єсами, що не входять до програми, але опосередковано сприяють розкриттю її жанрово-стильової специфіки
6. Організація концертів з метою публічного опробування результатів творчої діяльності
7. Написання анотацій до творів програми семестрового іспиту та підготовка текстів вербальної презентації творів з програм академ.концертів та семестрових іспитів
8. Аналіз аудіо та відеозаписів власних виступів

8. СИСТЕМА, ВИМОГИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Методи контролю. Прослуховування програми сольного виступу (або окремих творів), спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування/ співбесіда, перевірка анотацій до творів навчального репертуару.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль та проводяться у виді сольних виступів. До основних форм поточного та підсумкового контролю відносяться:

- ✓ прослуховування твору з повторного або самостійно опанованого репертуару (як елемент відкритого заняття);
- ✓ прослуховування програми технічного заліку, що включає виконання інструктивно-технічного матеріалу та читання нот з листа (виконується, обов'язково, без попереднього ознайомлення з нотним матеріалом);
- ✓ прослуховування програми академічного концерту (1-2 твори);
- ✓ прослуховування програми семестрового іспиту, що проводиться з метою оцінки результатів навчання за період семестру та включає виконання твору крупної форми та 1-3 різнохарактерних п'єс.

Атестація у формі комплексного екзамену здійснюється з метою підведення підсумків даного навчального курсу та включає виконання твору крупної форми та 2-4 різнохарактерних п'єс.

Критерії оцінювання сольних виступів (таблиця-протокол виступу).

	A 90 – 100	B 82 – 89	C 74 – 81	D 64 – 73	E 60 – 63	FX 35 – 59	F 0 – 34
	Відмін но	Дуже добре	Добре	Задові льно	Задові льно	Незадо вільно	Незадо вільно
представлені твори програмним вимогам дисципліни	відпові дають	відпові дають	відпові дають	не відпові дають	не відпові дають	не відпові дають	не відпові дають
емоційний тону виступу	підвищ ений	підвищ ений	нейтра льний	нейтра льний	нейтра льний	знижен ий	знижен ий
ступінь концентрації на образно- художньому змісті творів	висока	висока	середн я	середн я	середн я	низька	низька
переконливість втілення композиційної цілісності твору. Вдалося:	повніст ю	частко во	частко во	частко во	частко во	не вдалос я	не вдалос я
стильова та жанрова специфіка розкрита	повніст ю	частко во	частко во	частко во	частко во	не розкри та	не розкри та
виразність інтонування, фразування	перкон ливе	виразн е	виразн е	не виразн е	не виразн е	не виразн е	не виразн е
якість звукоутворення, артикуляції тембрової/регістро вої характеристики	висока	висока	середн я	середн я	низька	низька	низька
реалізація нотного тексту, а саме нюансів	адеква тна та переко нлива	відпові дна	відпові дна	частко во відпові дна	не відпові дна	не відпові дна	не відпові дна
темпових, метро-ритмічних,							

звуковисотних,							
фактурних,							
динамічних,							
агогічних							
рівень віртуозності, свободи гри на інструменті	високий	високий	середній	середній	низький	низький	низький
вербальне (словесне) представлення програми виступу слухацьку діяльність	мотивує	мотивує	мотивує частково	мотивує частково	не мотивує	не мотивує	не мотивує
рівень інформаційної змістовності та оригінальності тексту анотацій	високий	високий	середній	середній, реферативний	низький, реферативний	-	-

Система оцінювання. Семестрова оцінка розраховується наступним чином: бали, отримані за сольні виступи (кожен з яких оцінюється за 100-бальною шкалою та помножається на коефіцієнт, що наведений у таблиці) складаються та виводиться середнє арифметичне значення (залежно від кількості контрольних заходів).

Змістовні блоки навчального репертуару (I-III курси)	коефіцієнт
Виконання твору повторного/самостіно опанованого репертуару	0,1
Залік з тех.мінімуму та читання з листа	0,2
Виконання програми академ.концерту	0,3
Виконання програми семестрового іспиту	0,4

При оцінюванні сольних виступів (за винятком технічного заліку) враховується змістовність та переконливість анотацій, основні тези яких в усній формі оголошуються здобувачем перед початком виконання кожного твору, або всієї програми виступу. В числі обов'язкового елементу контролю, що супроводжує виконання екзаменаційної програми є перевірка анотацій (до кожного твору), які у роздрукованому вигляді подаються кожним здобувачем на кафедру за тиждень до семестрового іспиту (перевірені викладачем з фаху, що фіксується підписом).

Протягом **IV курс (у 7-8 семестрах)** здобувачам освітнього ступеню «Бакалавр» пропонується опанувати одну концертну програму, що складається з 4-5 творів. Процес її опанування програми умовно розподіляється на 4 етапи. Перші два (відповідно 10, 17, тижні навчального року) завершуються відкритим прослуховуванням виконання кількох творів програми; на третьому прослуховуванні

(30 тиждень) має бути представлена вся програма, з метою її подальшого концертного опробування та закріплення, що відбувається протягом четвертого етапу, якій завершується підсумковим іспитом з фаху (36 тиждень). Підсумкова оцінка 7 семестру є середнім арифметичним від суми балів, отриманих за два сольних виступи. Бали зимової сесії враховуються (також виводиться середнє арифметичне) при оцінюванні останнього передатестаційного виступу, іншими словами вони корегують оцінку підсумкового іспиту з фаху.

Вимоги щодо дедлайнів та перескладання. Презентація програм сольних виступів із порушенням термінів без поважних причин та домовленості (письмово зафіксованої) з викладачем та деканатом оцінюється на нижчу оцінку (- 15 балів). Перескладання відбувається з дозволу деканату лише за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конкурсі).

Вимоги щодо відвідування. Пропущені заняття з фаху зараховуються шляхом самостійного опрацювання завдань та їх демонстрацією за графіком консультацій викладача. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, концертні виступи, участь у конкурсах) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем.

ДОДАТКИ ДО СИЛАБУСУ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Фах»

(програмні вимоги до навчального репертуару,
орієнтовні репертуарні списки,
списки рекомендованої літератури та перелік інформаційних ресурсів)

назва	стор.	укладач
Додаток А. <i>Клас бандури</i>	11	професор кафедри «Народні інструменти», заслужений працівник культури України Овчарова С.В. ;
Додаток Б. <i>Клас балалайки</i>	21	викладач кафедри Красношлик В.О.
Додаток В. <i>Клас баяну/акордеону</i>	26	викладач кафедри Горбаченко Р.А.
Додаток Г. <i>Клас гітари</i>	32	старший викладач кафедри Радзецький Ю.В.
Додаток Д. <i>Клас домри</i>	39	зав.кафедри, кандидат мистецтвознавства, доцент Башмакова Н.В.

Додаток А. Клас бандури

ПРОГРАМНІ ВИМОГИ

На I – III курсі протягом кожного з шести семестрів студент опановує:

- ✓ поліфонічний твір (старовинна, сучасна музика);
- ✓ твір великої форми (варіації, рапсодія, фантазія, сюїта, соната, концерт);
- ✓ одну-дві різнохарактерні концертні п'єси;
- ✓ два вокальних твори (арія або романс української та зарубіжної класики та пісня сучасного композитора або обробка української народної пісні);
- ✓ інструктивно-технічний матеріал (чотири етюди на різні види техніки, два з яких виконуються разом із гамами на технічних заліках; п'єси для читання з листа).

На IV курсі протягом двох останніх семестрів готується програма екзамену підсумкової атестації:

- ✓ арія композитора VII-VIII ст. або поліфонічний цикл (старовинна, сучасна музика);
- ✓ твір великої форми (сюїта, соната, концерт);
- ✓ п'єса українського композитора (віртуозно-технічна або кантілена);
- ✓ арія або романс української та зарубіжної класики;
- ✓ вокальний твір сучасного композитора або обробка української народної пісні.

ОРІЄНТОВНІ РЕПЕРТУАРНІ СПИСКИ

Поліфонічні твори

<i>I семестр</i>	Й.С. Бах „Органна хоральна прелюдія” Соль мажор Й.С. Бах „Дві органні хоральні прелюдіі”
<i>II семестр</i>	Є. Юцевич „Фуга” ля мінор Й.С. Бах „Органна хоральна прелюдія” мі мінор.
<i>III семестр</i>	Й.С. Бах „Органна хоральна прелюдія” ля мінор Є. Юцевич „Прелюдія і фуга” ля мінор
<i>IV семестр</i>	Й.С. Бах „Прелюдія” Соль мажор Д. Букстехуде „Прелюдія і фуга”
<i>V семестр</i>	В. Тилик Прелюдія „Спогад” і фуга „Дикий степ” Р. Гринків Фуга-остінато з сюїти „Тіні забутих предків”
<i>VI семестри</i>	Й.С. Бах – Д. Кабалевський. „Маленька органна хоральна прелюдія і фуга” До мажор Й.С. Бах – Д. Кабалевський. „Маленька органна хоральна прелюдія і фуга” соль мінор
<i>VII-VIII семестри</i>	Г.Ф. Гендель „Фуга” До мажор Й.С. Бах-Д. Кабалевський „Маленька органна хоральна прелюдія і фуга” ре мінор

Твори великої форми

<i>I семестр</i>	О. Герасименко Варіації на тему „Цвіте терен” Г. Гембера. Варіації на тему укр. нар. хороводу „Марина”
<i>II семестр</i>	Д. Бортнянський „Соната” Сі бемоль мажор Б. Марчелло „Соната” мі мінор
<i>III семестр</i>	С. Баштан варіації на тему укр. нар. пісні „Пливе човен” Невідомий автор „Варіації на тему Моцарта”
<i>IV семестр</i>	С. Баштан Концертні варіації на укр. нар. пісню „Йшли корови із діброви” К. Мясков „Концертна п’еса” для бандури та фортепіано „Байда”
<i>V семестр</i>	М. Дремлюга. „Соната” №3, I та II ч. М. Дремлюга „Сюїта № 1, 2”
<i>VI семестр</i>	М. Дремлюга Соната № 1 Перша частина М. Березовський „Соната для скрипки та чембало”
<i>VII-VIII семестри</i>	А. Коломієць „Українська соната” для бандури та фортепіано Б. Марчелло „Соната” До мажор

П’єси

<i>I семестр</i>	М. Дремлюга „Прелюдія” ля мінор А. Коломієць „Прелюд” М. Стецюн Елегія А. Маціяка „Мазурка” із циклу „Музичні акварелі”
<i>II семестр</i>	О. Левицький. „Прелюд” М. Стецюн. „Etud-impromptu” Р. Гринків „Елегія” З. Фінк „Франковий рух”
<i>III семестр</i>	А. Гречанінов „Зоряна ніч” М. Долгих „Вальс” Р. Шуман „Мрії” О. Герасименко „Елегія”
<i>IV семестр</i>	К. Дебюссі „Дівчина з волоссям кольору льону” В. Зубицький „Серенада” Ф. Мендельсон „Дует” М. Дремлюга „Прелюдія” ля мажор
<i>V семестр</i>	Й.С. Бах „Сіціліана. Буре” К. Мясков „Концертна п’еса” соль мінор В. Замолока Балада „Кінець дороги” М. Лисенко „Баркарола”

VI семестр	В. Зубицький „Роздум” А. Дмитренко „Імпровізація і танок” М. Стецюн „Танок у формі рондо” В. Зубицький „Мадригал”
VII-VIII семестри	М. Глінка „Ноктюрн” Мі бемоль мажор А. Маціяка „Вальс” із циклу „Музичні акварелі” М. Лисенко „Без тебе, Олесю” О. Іванов-Крамської „ Вальс”

Вокальних твори

I семестр	Ф. Каваллі Арієтта М. Глінка „Ах когда б я прежде знала” С. Гулак - Артемовський „Стоїть явір над водою” Укр. нар. пісня в обр. М. Лисенка “Сонце низенько”
II семестр	М. Глінка „Сумнів” Укр. нар. пісня обр. С. Баштана „Дібровчанка” Ф. Шуберт. „ В дорогу” Д. Січинський “Із сліз моїх”
III семестр	Дж. Каччіні „Швидше, Амур, лети ” Укр.нар. пісня в обр. М. Лисенка “Дощик” Г. Ф. Гендель „Dignare” з оп. „Альцина” А. Коціпінський Укр. нар пісня. „Чи се тая криниченька”
IV семестр	О. Аляб’єв „Я вижу образ твой” О. Герасименко „Ой зацвіту сухоцвітом” Р. Шуман „Лотос” К. Домінчен. „Мій, раю, зелений”
V семестр	М. Лисенко Арія Панночки з опери “Утоплена” Укр. нар. пісня в обр. О. Герасименко „Ой я знаю, що гріх маю” А. Кос-Анатольський „Князівна Либідь” Укр. нар. пісня в обр. Д. Задора „Серед села дичка”
VI семестр	Й. Бах - Ш. Гуно „Ave Maria” Укр. нар. пісня в обр. Л. Кауфмана „Спать мені не хочеться”. А. Кос-Анатольський „Два потоки з Чорногори” Укр. нар. пісня в обр. С. Людкевича „Ой співаночки мої”
VII-VIII семестри	В. Кучеренко, вірші Т. Шевченка „Плач Ярославни” І. Шамо „Гоп-гоп гопака” С. Гулак-Артемовський. Пісня Одарки з опери „Запорожець за Дунаєм” Укр. нар. пісня в обр. В. Кучерова „Дощик”

Вимоги з виконавсько-технічної підготовки

I семестр

Гама С-dur, а- moll (гармонічний), G-dur, е-moll (гармонічний):

- грати обома руками (правою на прискорення та сповільнення 1:1 – 1:2 – 1:3 – 1:4 – 1:3 – 1:2 – 1:1);
- поліритмія 2:3 та 3:2;
- хроматична гама в усіх тональностях (натуральних) у темпі 1:3 або 1:4;
- терції (2-3; 1-3 – 2-4 пальцями), сексти (1-3; 1-2 – 1-3 – 1-4 пальцями), октави (1-3; 1-3 – 1-4 пальцями) грати правою рукою на прискорення 1:1 – 1:2 – 1:3;
- арпеджіо з оберненнями 1:3 у висхідному русі та 1:4 - у низхідному (Т – S – D) ;
- ламане арпеджіо 1:4 (Т – S – D);
- акорди (Т – S – D) - у висхідному русі трьохзвучні грати триолями, у низхідному чотирьохзвучні – восьмими (дуолі);
- акорд D7 – довге арпеджіо (1:4) з розв'язанням (1:3).

Прийоми гри: щипок, удар, glissando. Штрихи: legato, staccato.

Загальний темп виконання гама: чверть = 80

2 етюди на різні види техніки.

II семестр

Гама F-dur, d- moll (гармонічний), B-dur, g-moll (гармонічний):

- грати обома руками(правою на прискорення та сповільнення 1:1 – 1:2 – 1:3 – 1:4 – 1:3 – 1:2 – 1:1);
- поліритмія 2:3 та 3:2;
- хроматична гама в усіх тональностях (натуральних) у темпі 1:3 або 1:4;
- терції (2-3; 1-3 – 2-4 пальцями), сексти (1-3; 1-2 – 1-3 – 1-4 пальцями), октави (1-3; 1-3 – 1-4 пальцями) грати правою рукою на прискорення 1:1 – 1:2 – 1:3;
- арпеджіо з оберненнями 1:3 у висхідному русі та 1:4 - у низхідному (Т – S – D) ;
- ламане арпеджіо 1:4 (Т – S – D);
- акорди (Т – S – D) - у висхідному русі трьохзвучні грати триолями, у низхідному чотирьохзвучні – восьмими (дуолі);
- акорд D7 – довге арпеджіо (1:4) з розв'язанням (1:3).

Прийоми гри: tremolo на одному та подвійне tremolo.

Загальний темп виконання гама: чверть = 80

2 етюди на різні види техніки.

III семестр

Гами D-dur, h- moll (обидві гами грати на нижньому та верхньому рядах):

- грати обома руками(правою на прискорення та сповільнення 1:1 – 1:2 – 1:3 – 1:4 – 1:5 – 1:4 – 1:3 – 1:2 – 1:1);
- поліритмія 2:3 та 3:2
- хроматична гама в усіх тональностях (натуральних) у темпі 1:3 або 1:4;
- терції (2-3; 1-3 – 2-4 пальцями), сексти (1-3; 1-2 – 1-3 – 1-4 пальцями), октави (1-3; 1-3 – 1-4 пальцями) грати правою рукою на прискорення 1:1 – 1:2 – 1:3;
- арпеджіо з оберненнями 1:3 у висхідному русі та 1:4 - у низхідному (Т – S – D) ;
- ламане арпеджіо 1:4 (Т – S – D);
- акорди (Т – S – D) - у висхідному русі трьохзвучні грати триолями, у низхідному чотирьохзвучні – восьмими (дуолі);
- гармонічна послідовність Т 5/3 – S 6/4 – II 7 – D 3/4 - Т 5/3;
- акорд D7 – довге арпеджіо (1:4) з розв'язанням (1:3).

Засвоєння октав з терцією і з секстою в середині, tremolando.

Загальний темп виконання гами: чверть = 80-84

2 етюди на різні види техніки.

IV семестр

Гами A-dur, fis- moll (обидві гами грати на нижньому та верхньому рядах):

- грати обома руками(правою на прискорення та сповільнення 1:1 – 1:2 – 1:3 – 1:4 – 1:5 – 1:6 – 1:5 – 1:4 – 1:3 – 1:2 – 1:1);
- поліритмія 2:3 та 3:2;
- хроматична гама в усіх тональностях (натуральних) у темпі 1:3 або 1:4;
- терції (2-3; 1-3 – 2-4 пальцями), сексти (1-3; 1-2 – 1-3 – 1-4 пальцями), октави (1-3; 1-3 – 1-4 пальцями) грати правою рукою на прискорення 1:1 – 1:2 – 1:3;
- арпеджіо з оберненнями 1:3 у висхідному русі та 1:4 - у низхідному (Т – S – D) ;
- ламане арпеджіо 1:4 (Т – S – D);
- акорди (Т – S – D) - у висхідному русі трьохзвучні грати триолями, у низхідному чотирьохзвучні – восьмими (дуолі);
- гармонічна послідовність Т 5/3 – S 6/4 – II 7 – D 3/4 - Т 5/3;
- акорд D7 – довге арпеджіо (1:4) з розв'язанням (1:3).

Прийоми гри: мелізми (трелі, морденти та групето).

Загальний темп виконання гами: чверть = 80-84 (муз. академія)

2 етюди на різні види техніки.

V семестр

Гами E-dur, cis- moll (обидві гами грати на нижньому та верхньому рядах):

- грати обома руками (правою на прискорення та сповільнення 1:1 – 1:2 – 1:3 – 1:4 – 1:5 – 1:6 – 1:7 – 1:6 – 1:5 – 1:4 – 1:3 – 1:2 – 1:1);
- поліритмія 2:3 та 3:2;
- хроматична гама в усіх тональностях (натуральних) у темпі 1:4;
- терції (2-3; 1-3 – 2-4 пальцями), сексти (1-3; 1-2 – 1-3 – 1-4 пальцями), октави (1-3; 1-3 – 1-4 пальцями) грати правою рукою на прискорення 1:1 – 1:2 – 1:3 – 1:4 – 1:3 – 1:2 – 1:1;
- арпеджіо з оберненнями, а також ламане 1:3 та 1:4 (T – S – D) ;
- акорди (T – S – D) - у висхідному русі трьохзвучні грати триолями, у низхідному чотирьохзвучні – восьмими (дуолі);
- гармонічна послідовність T 5/3 – S 6/4 – II 7 – D 3/4 - T 5/3;
- акорд D7 – довге арпеджіо (1:4) з розв'язанням (1:3).

Класна робота: гами H-dur, gis-moll.

Загальний темп виконання гами: чверть = 88

2 етюди на різні види техніки.

VI семестр

Гами Es-dur, c- moll (обидві гами грати на нижньому та верхньому рядах):

- грати обома руками (правою на прискорення та сповільнення 1:1 – 1:2 – 1:3 – 1:4 – 1:5 – 1:6 – 1:7 – 1:6 – 1:5 – 1:4 – 1:3 – 1:2 – 1:1);
- поліритмія 2:3 та 3:2;
- хроматична гама в усіх тональностях (натуральних) у темпі 1:4;
- терції (2-3; 1-3 – 2-4 пальцями), сексти (1-3; 1-2 – 1-3 – 1-4 пальцями), октави (1-3; 1-3 – 1-4 пальцями) грати правою рукою на прискорення 1:1 – 1:2 – 1:3 – 1:4 – 1:3 – 1:2 – 1:1;
- арпеджіо з оберненнями, а також ламане 1:3 та 1:4 (T – S – D) ;
- акорди (T – S – D) - у висхідному русі трьохзвучні грати триолями, у низхідному чотирьохзвучні – восьмими (дуолі);
- гармонічна послідовність T 5/3 – S 6/4 – II 7 – D 3/4 - T 5/3;
- акорд D7 – довге арпеджіо (1:4) з розв'язанням (1:3).
- акорд D7 – довге арпеджіо (1:4) з розв'язанням (1:3).

Класна робота: гами Des-dur, b-moll.

Прийоми гри: засвоєння репетицій різними аплікатурними варіантами.

Загальний темп виконання гами: чверть = 88

2 етюди на різні види техніки.

Список збірок етюдів

1. „Вибрані етюди у трьох зошитах”. – Переклад для бандури та упорядкування Л. Манзюк. – Харків, „ГЛАС”, 1999.
2. Геллер С. „Етюди в перекладі для бандури” – Переклад О. Верещинського. – Дрогобич.; „Відродження”, 2001.
3. Герасименко О. „Етюди для бандури на різні види техніки” – Навчальний посібник для учнів та студентів музичних навчальних закладів. Видання у трьох зошитах. „Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв України”. – К.; 2004.
4. Іванов П. „Етюди для бандури харківського типу”. – „Держвидавництво
5. образотворчого мистецтва та муз. літератури України”. К.; 1956.
6. „Етюди для бандури на різні види техніки”.– Учбовий репертуар дитячих музичних шкіл, 4 – 5 класи. Упорядник В. Петренко. Загальна редакція С. Баштана. – К.; ”Муз. Україна”, 1983, 1984.
7. Пшеничний Д. „Етюди для бандури”. – К.; „Держвидавництво образотворчого мистецтва та музичної літератури України”. 1958.
8. Таловиря В. „Етюди для бандури”. – К.; „Музична Україна”, 1967.
9. Полевой В. „Веселі етюди”. – К.; „Мистецтво”, 1966.
10. Курінний О.В. Етюди для бандури. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2010.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Антонюк А. Постановка голосу: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Українська ідея, 2000. 58 с.
2. Брояко Н. Теорія і практика бандурного виконавства : навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 196 с.
3. Вишнеvsька С. Еволюція феномену співу в бандурній виконавській традиції : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвозн. Львів, 2011. 18 с.
4. Дутчак В. Аранжування для бандури: Навчально-методичний посібник для студентів спеціальностей «Музичне виховання» та «Музичне мистецтво». Івано-Франківськ: Плай, 2001. 90 с.
5. Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. Львів : Край, 2000. 195 с.
6. Лісняк І. Академічне бандурне мистецтво України кінця ХХ – початку ХХІ століття / [голов. ред. Г. Скрипник]. Київ : ІМФЕ ім. М.Т. Рильського НАН України, 2019. 254 с.
7. Мокрогуз І. Теорія аплікатури в сучасному бандурному виконавстві : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. Мистецтвозн: спец. 17.00.03. «Музичне мистецтво». Х., 2011. 18 с.

8. Ніколенко О. Оригінальна інструментальна бандурна творчість в аспекті жанрово-стильової еволюції: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Львів, 2011. 16 с.
9. Овчарова С.В., Овчаров В.С. Формування навичок творчого мислення бандуриста-виконавця (на прикладі камерних вокально-інструментальних творів для бандури композитора Валентини Мартинюк) // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Вип. 6. Харків, 2016 р.
10. Хмель Н. В. Специфіка бандурних перекладень музики бароко: виконавсько-текстологічний аспект [Текст] : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03; Одес. нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2018. 19 с.

Допоміжна:

11. Брояко Н. Б. Методика навчання гри на бандурі : навч. посіб. Київ : КНУКіМ, 2007. 230 с.
12. Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа) // [підруч.] вид. 2-ге, доп., випр. Київ : НМА України ім. П. І. Чайковського, 2010. 592 с.
13. Герасименко О. Концерти для бандури та симфонічного оркестру Юрія Олійника в контексті сучасного бандурного мистецтва. С. 186-192 // Кобзарство в контексті становлення української професійної музичної культури: Зб. матеріалів Міжнародної наук.-практ. конф., Київ, 14 жовтня, 2005 р. К., 2005. 260 с.
14. Дмитрук І. І. Жанр перекладу та його різновиди в сучасному бандурному мистецтві : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з мистецтвознавства: спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Львів, 2009. 19 с.
15. Дутчак В. Г. Бандурне мистецтво українського зарубіжжя : моногр. Івано-Франківськ : Фоліант, 2013. 488 с.
16. Мандзюк Л. Вплив емоційного фактора на психофізіологічну сутність виконавського апарата бандуриста // Проблеми сучасності: культура, мистецтво, педагогіка: збірник наукових праць. Харків-Луганськ: Стиль-Іздат, 2004. С. 194–203.
17. Мандзюк Л. С. Проблема самостійності в процесі виховання творчої особистості бандуриста // Проблеми сучасності: мистецтво, культура, педагогіка : збірник наукових праць. Вип. 16. Луганськ : Вид-во ЛДІКМ, 2011. С. 147–155.
18. Мандзюк Л. Співогра у контексті гармонійного розвитку виконавця-бандуриста // Проблеми сучасності: культура, мистецтво, педагогіка : зб. наук. праць. Вип. 11. Х. ; Луганськ : Стиль-издат, 2008. С. 356–363.
19. Морозевич Н. В. Бандурне мистецтво як культурне надбання сучасності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з мистецтвознавства : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Одеса, 2003. 16 с.
20. Олексієнко О. Творчість Миколи Дремлюги і становлення бандурного репертуару : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. мистецтвознавства: спец 17.00.03 «Музичне мистецтво». К., 2003. 24 с.

- 21.Панасюк І. Київська школа професійно-академічного бандурництва. Творча діяльність її фундатора С. В. Баштана // Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа): Підручник для вищ. та серед. навчальних закладів. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005.
- 22.Рихлюк Л. І. Методика навчання гри на бандурі : навч. посіб. Луцьк : ПрАТ «Волинська обласна друкарня», 2011. 176 с.
- 23.Панасюк І. Переплелися роки й бандури струни. Київ: ЛК Мейкер, 2002. 456 с.
- 24.Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. / Репринтне видання. Вступні статті В. Мішалова та І. Мацієвського. Харків : інформаційно-видавнича компанія “Балаклійщина”, 2002. 288 с.
- 25.Хоткевич Г. Підручник гри на бандурі / Репринтне видання. Вступна стаття В. Мішалова. Харків: Глас, 2004. 240 с.
- 26.Хоткевич Г. М. Бандура та її репертуар; передмова, коментарі, загальна редакція В. Мішалова. Харків: Фонд національно-культурних ініціатив імені Гната Хоткевича, 2009. 270 с. (Серія «Музична спадщина Гната Хоткевича». Вип. 3).

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://ukrnotes.in.ua/poshuk.php>
2. <http://www.100not.ru/>
3. <http://www.akuratnov.ru/>
4. <http://choirmaster.org/>
5. <http://art-books.webshops.ru/>
6. www.allnotes.info
7. <https://www.facebook.com/groups/112289782713629/>

Додаток Б. Клас балалайки

ПРОГРАМНІ ВИМОГИ

На I – III курсі протягом кожного з шести семестрів студент опановує:

- ✓ твір з елементами поліфонічної фактури (старовинна класика);
- ✓ твір великої форми (варіації, рапсодія, фантазія, сюїта, соната, концерт);
- ✓ одну-дві різнохарактерні концертні п'єси;
- ✓ обробку народного мелосу;
- ✓ інструктивно-технічний матеріал (два етюди на різні види техніки, гами; п'єси для читання з листа).

На IV курсі протягом двох останніх семестрів готується програма екзамену підсумкової атестації:

- ✓ твір композитора VII-VIII ст. з елементами поліфонічної фактури;
- ✓ твір великої форми (сюїта, партита, соната, концерт, варіації, фантазія);
- ✓ дві-три різнохарактерні концертні п'єси.

ОРІЄНТОВНІ РЕПЕРТУАРНІ СПИСКИ

Твори великої форми

<i>I семестр</i>	К. Сен-Санс. Симфонічна поема «Пляска смерті» А. Кусяков. Соната. В. Білецький - Н. Розанова. П'єси-картини.
<i>II семестр</i>	Н. Паганіні. Соната ля мінор. П. Куліков. Концертні варіації. П. Гайдамака. Концерт.
<i>III семестр</i>	Ф. Ліст. Рапсодія № 2 К. Мясков. Концерт № 2, № 3. А. Репніков. Концерт.
<i>IV семестр</i>	Г. Гендель. Пассакалія. К. Мясков. Соната. Ю. Шишаков. Концерт.
<i>V семестр</i>	В. А. Моцарт. Соната ля мінор. М. Пузей. Соната. К. Швейн. Концертштюк.
<i>VI семестр</i>	Г. Ф. Гендель. Соната ре-мажор, I ч., II ч. С. Василенко. Сюїта. Н. Шульман. Концерт.
<i>VII-VIII семестри</i>	Ф. Ліст. Рапсодія № 11 Ю. Стржелінський. Соната-фантазія. П. Сарасате. Концертна фантазія на теми Ж. Бізе «Кармен»

П'єси

<i>I семестр</i>	<p>Й. С. Бах. Арія з сюїти ре-мажор. В. Андреев. Вальс «Балалайка». А. Білошицький. Ноктюрн-поема на тему української народної пісні «Ніч яка місячна» М. Будашкін. Рідні простори. В. Городовська. Російський перепляс. Є. Кічанов. Три українські пісні: «Вийшли в поле косарі», «Не щибечи, соловейко», «Коломийка».</p>
<i>II семестр</i>	<p>М. Глінка. Ноктюрн «Разлука». С. Коняєв. Концертна п'єса. М. Лукавіхін. Волзькі наспіви. А. Марчаковський. Три прелюдії. К. Мясков. Маленьке рондо. П. Нечипоренко. «Від села до села».</p>
<i>III семестр</i>	<p>Й. С. Бах. Прелюдія з Кантати № 5. М. Різоль. – В. Городовська. Російські наспіви. Є. Тростянський. Гротеск і роздум. К. Мясков. Токката. А. Шалов. «Вмнят мене в народе». К. Швейн. Концертні варіації на тему української народної пісні «Їхав козак за Дунай»</p>
<i>IV семестр</i>	<p>Й. С. Бах. Скерцо. М. Колесса. «Три коломийки». Н. Шульман. Серенада. О. Данілов. «Из-за горочки туманник виходил». В. Городовська. Концертні варіації на тему російської народної пісні «Калинка». В. Власов. «Одесский дворик»</p>
<i>V семестр</i>	<p>Г. Кассадо. Танець зеленого диявола. Є. Зубцов. Концертні варіації на тему «Чардаша» В. Власов. «Возьми меня с собой». Н. Шульман. Болеро. Є. Тростянський – А. Дубіна. Ноктюрн.</p>

VI семестр	Ф. Крейслер. Віденське каприччіо. В. Андреев. Вальс-каприс. С. Василенко. Малагуенья. В. Власов. «Misterio». О. Данілов. Концертна імпровізація на тему російської народної пісні «Коробейники». А. Дюран. Вальс.
VII-VIII семестри	Й.С. Бах. Гавот з Сюїти для скрипки № 6. Д. Мійо. Бразилейра. Ф. Обер. Жига. М. Наріманідзе. «Давлурі». О. Шалов. «Темно- вишневая шаль». Є. Тростянський. Концертна п'єса на тему пісні Л. Афанасьєва «Гляжу в озера синіе».

Вимоги з виконавсько-технічної підготовки

I семестр	Гами за системою А. Горбачова - <i>E, e</i> ; Вправи: Г. Шрадїк з 1-5 А. Данілов Етюд А- dur; Р. Крейцер Етюд E- dur. Оркестрові партії.
II семестр	Гами за системою А. Горбачова - <i>F, f</i> ; Вправи: Г. Шрадїк з 6-10 Г. Венявський Етюд a-moll; Я. Донт Етюд А- dur; Оркестрові партії.
III семестр	Гами за системою А. Горбачова - <i>Fis, fis</i> ; Вправи: Г. Шрадїк з 11-15 Ю. Шишаков – Хроматичний етюд., Ф. Шопен- Етюд f- moll. Оркестрові партії.
IV семестр	Гами за системою А. Горбачова – <i>G, g</i> ; Вправи: Г. Шрадїк з 16- 20 П. Нечипоренко Етюд f- moll; К. Сен – Санс «Вічний рух»; Оркестрові партії.
V семестр	Гами за системою А. Горбачова – <i>As, gis</i> ; Вправи: Г. Шрадїк з 21-25 А. Рубінштейн Етюд C- dur; Ф. Таррега Етюд «Спогад про Альгамбру». Оркестрові партії.
VI семестр	Гами за системою А. Горбачова – <i>A, a</i> ; Вправи: Г. Шрадїк з 1-25 Ю Шишаков Етюд a-moll; Н. Пагані Етюд «Полювання»

	Оркестрові партії.
--	--------------------

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Блинов Е.Г. Методические рекомендации по обучению игре на балалайке – Екатеринбург 2008. – 25с.
2. Имханицкий М. И. Становление струнно-щипковых инструментов в России : учеб. пособ. для муз. вузов и училищ / М.И.Имханицкий //РАМ им. Гнесиных. – М., 2008. – 370 с.
3. Костогрыз С. Выдающиеся балалаечники Слобожанщины: генеалогия и становление исполнительской школы / С.Костогрыз // Проблемы взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. пр. / Харк. держ. ун-т мистецтв ім. І.П.Котляревського [ред. та упор. Л.В.Шаповалова]. – Харків, 2010. – Вип 28.– С. 158–168.
4. Паршин М.В. Развитие искусства концертной балалаечной традиции : автореф. дис. ... канд. искусствоведения / Михаил Викторович Паршин. – Магнитогорск. – 2013. – 26 с.

Допоміжна:

5. Аверин В. А. О Международном конкурсе исполнителей на щипковых инструментах «Надежда – 2004» / В. А. Аверин // Народник. – 2004. – № 2. – С. 30–31.
6. Беляков В. Ф., Амиров Ш. С. XIV открытый республиканский конкурс молодых музыкантов / В. Ф. Беляков, Ш. С. Амиров // Народник. – 2006. – №2 (54). – С. 5-7.
7. Гареева И. «Евгений Блинов: к 90-летию Мастера» – Москва 2015. – с.481.
8. Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа) / М.А.Давидов : підручник [для вищ. навч. закл.]. – К., НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. – 419 с.
9. Иванова, С.В. Эволюция звукового образа балалайки в её историческом развитии : автореф. дис. ... канд. искусствоведения / С.В. Иванова. – Москва, 2009. – 28 с.
10. Имханицкий М. И. История исполнительства на русских народных инструментах : учеб. пособ. для муз. вузов и училищ /М.И.Имханицкий. – М. : РАМ им. Гнесиных, 2002. – 351 с.
11. Имханицкий М. И. Международный фестиваль «Творческое наследие В.В.Андреева» / М.И.Имханицкий // Народник. – 2007. – №4 (60). – С. 2-3.
12. Имханицкий М. И. В. В. Андреев и современность / М. И. Имханицкий // Народник. – 2008. – №1 (61). – С. 14–19.
13. Костогрыз С. Формирование системы профессионального исполнительства на балалайке в Харькове / С.Костогрыз // Проблемы взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. пр. / Харк. держ. ун-т

- мистецтв ім. І. П. Котляревського [ред. та упор. Л.В.Шаповалова]. – Харків, 2009. – Вип 25.– С. 81–90.
14. Костогряз С. Виктор Заболотный – интерпретатор первого украинского концерта для балалайки с симфоническим оркестром / С.Костогряз // Проблемы взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. пр. / Харк. нац. ун-т мистецтв ім.І.П.Котляревського [ред. та упор. Л.В.Шаповалова]. – Харків, 2014. – Вип. 40 : Когнітивне музикознавство. – С. 192-204.
 15. Костогряз С. Влияние инструментализма на специфику интонационной жанровости в композиторском творчестве для балалайки / С. Костогряз // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв №8: зб. наук. пр. [за ред. В.Я.Даніленка]. — Харків : ХДАДМ, 2015 (Мистецтвознавство №8). – С. 80–86.
 16. Костогряз С. Жанрово-стилевые приоритеты балалаечного исполнительства в Украине в последней трети XX века / С.Костогряз // Музыка. Искусство, наука, практика : научный журнал Казанской государственной консерватории им. Н. Г. Жиганова [гл. ред. Л.В.Бражник]. – Казань, 2015. – Вып. 4. – С. 41-51.
 17. Лошков Ю. І. Володимир Андрійович Комаренко : Монографія /Ю.І. Лошков. – Харків : ХДАК, 2002. – 113 с.
 18. Мурза О. Проблеми виконавської інтерпретації творів В.Власова для балалайки текст / Давидов М.А. //Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. «Академічне народно-інструментальне мистецтво України ХХ – ХХІ століть» /НМАУ/ ім.П.І.Чайковського – Київ: 2003. – 123 с.
 19. Пересада А.И. Балалаечных дел мастер. Очерк о жизни и творческом пути С.И.Налимова. – Сыктывкар, 2002. – 32 с.
 20. Понікарпова Л. М. Харківська академічна школа народно- інструментального виконавства (з досвіду діяльності кафедри народних інструментів ХДАК / 1959 – 2004 рр./) : Навч. посібник / Л. М. Понікарпова. – Харків : ВД «НЖЕК», 2005. – 76 с.
 21. Польская И. И. Камерный ансамбль : История, теория, эстетика : Монография / И. И. Польская. – Харьков : ХДАК, 2001. – 396 с.
 22. Прасолов Е. Н. О некоторых актуальных проблемах содержания музыкального образования в свете задач воспитания исполнителя- интерпретатора на народных инструментах / Е. Н. Прасолов // Вопросы народно-инструментального исполнительства и педагогики : Межвуз. сб. статей [авт. составитель П. И. Сапожников]. – Тольятти : Тольяттинский институт искусств, 2002. – С. 7–16.
 23. Тарасов Б. Чайковский, Андреев и Балалайка / Б. Тарасов // Народник. – 2002. – №4. – С. 27–34.
 24. Тростянський Є. Твори та обробки для балалайки у супроводі фортепіано та баяна. Нотне видання / Є. Тростянський. – Сєверодонецьк, 2007. – 51 с.

25. Усов А.А. Сонаты для балалайки в аспекте развития репертуара русских народных инструментов : автореф. дис. ... канд. искусствоведения / Артем Александрович Усов. – Казань. – 2008. – 26 с.
26. Чекан Ю.І. Інтонаційний образ світу : монографія. / Ю.І.Чекан. –К. : Логос, 2009. – 227 с.
27. Черкаський Л. Українські народні музичні інструменти / Л.Черкаський. — К. : Техніка, 2003. — 264 с.
28. Шаравин Е. В. Феномен жанра концерта для балалайки в творчестве отечественных композиторов / Евгений Вадимович Шаравин // автореф. дис. ... канд. искусствоведения. – Тамбов. – 2015. – 26 с.
29. Юноки-Оиэ К. Культура балалайки в России с 1917 по 1948 год : автореф. дис. ... канд. культурологии. М, 2004. 21 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://balalaika.org.ru/>
2. <http://notes.tarakanov.net/balalayka.htm>
3. <http://www.balalaika-master.ru/>
4. <http://allnotes.info/balalaika>

Додаток В. Клас баяну/акордеону

ПРОГРАМНІ ВИМОГИ

На I – III курсі протягом кожного з шести семестрів студент опановує:

- ✓ поліфонічний твір;
- ✓ твір великої форми (соната, концерт, сюїта, партита, рапсодія, фантазія);
- ✓ дві різнохарактерні концертні п'єси;
- ✓ обробку народного мелосу;
- ✓ інструктивно-технічний матеріал (два етюди на різні види техніки, гами; п'єси для читання з листа).

На IV курсі протягом двох останніх семестрів готується програма екзамену підсумкової атестації:

- ✓ поліфонічний твір;
- ✓ твір великої форми (соната, концерт, сюїта, партита);
- ✓ дві-три різнохарактерні концертні п'єси.

ОРІЄНТОВНІ РЕПЕРТУАРНІ СПИСКИ

Твори великої форми

<i>I семестр</i>	Й. Гайдн. Соната Фа мажор А. Холмінов. Сюїта для баяну Є. Дербенко. Соната у класичному стилі
<i>II семестр</i>	В. Моцарт. Соната Фа мажор 1 ч. Ф. Анжеліс. Сюїта 1 ч. А. Гайденко. Соната №1. 2, 3 ч.
<i>III семестр</i>	В. Моцарт. Соната Ре мажор В. Рунчак. Сюїта №2 «Українська» А. Холмінов. Концертна симфонія
<i>IV семестр</i>	Й. Гайдн. Соната сі мінор В. Подгорний. Ретро-фантазія А. Білошицький. Концертний триптих «В іспанському стилі»
<i>V семестр</i>	Е. Гріг. Гольберг сюїта А. Кусяков. Соната №1 А. Нижник. Партіта №2 «Mastoub»
<i>VI семестр</i>	В. Сємьонов. Донська рапсодія А. Кусяков. Дівертисмент А. Прібілов. Соната №5
<i>VII-VIII семестри</i>	А. Нагаєв. Соната В. Сємьонов. Соната №1 А. Кусяков. Соната №4

Поліфонічні твори

<i>I семестр</i>	<p>I. Бах. Двоголосна інвенція До мажор I. Бах. Триголосна цнвенція Ля мажор I. Бах. Маленька прелюдія і фуга ре мінор I. Бах. Прелюдія та фуга до мінор I т. ДТК</p>
<i>II семестр</i>	<p>I. Бах. Двоголосна інвенція ля мінор I. Бах. Триголосна інвенція мі мінор Г. Мушель. Речетатив та фуга ре мінор I. Бах. Прелюдія та фуга соль мінор II т. ДТК</p>
<i>III семестр</i>	<p>Й. Брамс. Прелюдія та фуга соль мінор I. Бах. Прелюдія та фуга ре мінор II т. ДТК Д. Шостакович. Прелюдія та фуга мі мінор Д. Шостакович. Прелюдія та фуга сі бемоль мажор</p>
<i>IV семестр</i>	<p>Д. Шостакович. Прелюдія та фуга e-moll I. С. Бах. Фантазія та фуга a-moll I. С. Бах. Прелюдія та фуга fis-moll II т. ДТК I. С. Бах. Прелюдія та фуга c-moll I т. ДТК</p>
<i>V семестр</i>	<p>I. Бах. Прелюдія та фуга домінор I т. ДТК I. Бах. Прелюдія та фуга фа діез мажор II т. ДТК I. Бах. Прелюдія та фуга ля мінор I т. ДТК I. Бах. Прелюдія та фуга до мінор II т. ДТК</p>
<i>VI семестр</i>	<p>I. Бах. Прелюдія та фуга сі мінор I т. ДТК I. Бах. Прелюдія та фуга соль мінор II т. ДТК I. Бах. Прелюдія та фуга Ре мажор I т. ДТК I. Бах. Прелюдія та фуга фа діез мінор II т. ДТК</p>
<i>VII-VIII семестри</i>	<p>I. С. Бах. Токата та фуга d-moll I. Бах. Прелюдія та фуга мі мажор II т. ДТК I. Бах. Прелюдія та фуга сі мажор I т. ДТК I. Бах. Прелюдія та фуга сі мінор II т. ДТК</p>

П'єси

<i>I семестр</i>	<p>А. Дікусаров. Рондо-скерцино В. Малих. Токата В. Власов. Куди уходять друзі П. Чайковський. Жовтень з циклу пори року В. Семьонов. «Реченька» А. Холмінов. Пісня</p>
-------------------------	--

II семестр	Д. Скарлатті. Соната ре мажор А. Пьяццолла «Ave Maria» А. Холмінов. Осіння мелодія Є. Дебенко. Жартівлива П. Маконен. «Як лебеді»
III семестр	Я. Олексів «Откровение» В. Семьонов Каприс №1 В. Власов «Шаги» А. Холмінов. Фінал із сюїти для баяну А. Мацанов «Пчёлка»
IV семестр	С. Рахманінов. Баркарола В. Грідін «Искристый звездопад» Ф. Шуберт «Музыкальный момент» П. Макконен. Політ над часом А. Бацині. Хоровод гномов Ф. Анжеліс. Етюд
V семестр	П. Чайковський. Думка Г. Венявський «Скерцо-тарантелла» В. Подгорний «Ой, чий то кінь стоїть» В. Подгорний «Ноченька» В. Власов. Імпровізація і токато О. Новачек. Безперервний рух
VI семестр	В. Власов. Парафраз на народну тему Ф. Анжеліс. Романс В. Новіков «Розпрягайте хлопці коней» В. Семьонов. Полька «Янка» В. Моцарт-Володос. Турецький марш С. Рахманінов. Вокаліз
VII-VIII семестри	Н. Паганіні. Каприс №15 Ф. Шуберт-Ф. Ліст. Вальс-каприс №7 Є. Дербенко. Старій мотив В. Семьонов. Брамсіана В. Семьонов. Вальс-каприс В. Семьонов. Каприс №3

Вимоги з виконавсько-технічної підготовки

I семестр	Гами за системою М. Давидова (до 3х знаків) Два етюди (за вибором викладача) Складнощі оркестрових партій
II семестр	Гами за системою М. Давидова (до 4х знаків) Два етюди (за вибором викладача)

	Складнощі оркестрових партій
III семестр	Гами за системою М. Давидова (до 5ти знаків) Два етюди (за вибором викладача) Складнощі оркестрових партій
IV семестр	Гами та вправи за системою М. Давидова (до 6ти знаків) Два етюди (за вибором викладача) Складнощі оркестрових партій
V семестр	Гами та вправи за системою М. Давидова (до 7ми знаків) Два етюди (за вибором викладача) Складнощі оркестрових партій
VI семестр	Два концертні етюди Складнощі оркестрових партій

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Басурманов А. Баянное и аккордеонное искусство : справочник [под общ. ред. Н. Я. Чайкина]. М. : Кифара, 2003. 560 с.
2. Безугла Р. І. Баянне мистецтво в музичній культурі України (друга половина ХХ століття) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : спец. 17.00.01 — Теорія та історія культури. К., 2004. 20 с.
3. Имханицкий М. И. История баянного и аккордеонного искусства : учеб. пособие / М. И. Имханицкий. М. : Изд-во РАМ им. Гнесиных, 2006. 520 с.
4. Портреты баянистов : [сб. ст.] / отв. ред. М. И. Имханицкий ; Рос. акад. музыки им. Гнесиных [и др.]. М. : Изд-во РАМ им. Гнесиных, 2001. 300 с.
5. Семешко А. А. Баянно-акордеонне мистецтво України на зламі ХХ—ХХІ століть : довідник / Анатолій Андрійович Семешко. Тернопіль : Богдан, 2009. 244 с.

Допоміжна:

6. Булда М. В. Естрадно-джазова музика в акордеонно-баянному мистецтві України другої половини ХХ – початку ХХІ століття: композиторська творчість і виконавство : дис. канд. мистецтвознав. : 17.00.03. Харків, 2007. 270 с.
7. Власов В. П. Школа джаза на баяне и аккордеоне : учеб. Пособие. Одесса : Астропринт, 2008. 160 с.
8. Власов В. П. Становление баянной композиторской школы на Украине. К., 2003. 76 с.
9. Голяка Г.П. Творчість Володимира Зубицького в контексті розвитку сучасного баянного репертуару: автореф. дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.03; Харківський держ. ун-т мистецтв ім.І.П.Котляревського. Х., 2008. 16 с.

10. Гончаров А.О. Неофольклористичні тенденції у баянній творчості В.Зубицького: Автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.03; НАН України. Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського. К., 2006. 17 с.
11. Давидов М.А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ, 2004. 287 с.
12. Дорохін В.Г. Принципи та фактори артикуляції у виконанні на баяні: автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. К., 2010. 18 с.
13. Душний А. Виконавські досягнення Львівської школи баянно-акордеонного мистецтва у 1990-х – 2000-х роках // Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ-ХХІ століть: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Дрогобич : Посвіт, 2007. С. 208-214.
14. Єргієв І. Д. Український "модерн-баян" як феномен світового мистецтва : автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.03; Одес. держ. муз. акад. ім. А.В.Нежданової. Одеса, 2006. 18 с.
15. Имханицкий М. И. История баянного и аккордеонного искусства : учеб. пособие / М. И. Имханицкий. М. : Изд-во РАМ им. Гнесиных, 2006. 520 с.
16. Іванов Є. О. Гармоніки, баяни, акордеони /Духовні та матеріальні аспекти функціонування в музичній культурі України ХІХ-ХХ ст. / Навчальний посібник для вищих закладів мистецтв і освіти. Суми : СумДПУ ім.. А.С.Макаренка, 2002. 71 с.
17. Карась С.О. Інтерпретація музики бароко на баяні (теоретико-виконавський аспект): Автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.03; Львів. держ. муз. акад. ім. М.В.Лисенка. Л., 2006. 19 с.
18. Князєв В. Ф. Еволюція виконавської техніки в українській баянній школі (друга половина ХХ століття) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : спец. 17.00.03 — муз. мистецтво / Владислав Федорович Князєв. К., 2005. 20 с.
19. Кужелев Д. О. Художні тенденції розвитку академічного баянного виконавства у другій половині ХХ ст. : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : спец. 17.00.01 — Теорія і історії культури. К., 2002. 20 с.
20. Лебедев А. Е. Исполнительская интерпретация концертов для баяна с оркестром : учеб.-метод. пособие для студ. исполн. фак. вузов искусств. Саратов : ИЦ «Наука», 2009. 48 с.
21. Семешко А. А. Баянно-акордеонне мистецтво України на зламі ХХ—ХХІ століть : довідник / Анатолій Андрійович Семешко. Тернопіль : Богдан, 2009. 244 с.

22. Семешко А. А. Владимир Подгорний: Один взгляд на портрет художника / А. А. Семашко. — К., 2003 (Полиграфцентр «ГАТ»). 23 с.
23. Семешко А. А. Портрети современных украинских композиторов-баянистов (в форме диалогов). Анатолий Гайденко / Анатолій Андрійович Семешко. К. : Ассо-орус, 2004. 54 с.
24. Спешилова О. И. Особенности развития аккордеонного искусства в России : автореф. дисс... канд. искусств. 17.00.02 /Ольга Ивановна Спешилова. Уфа, 2006. 23 с.
25. Сташевський А.Я. Баянне мистецтво України: тенденції розвитку оригінальної музики та індивідуальне втілення жанрово-стильового аспекту у творчості Володимира Рунчака: Автореф. дис... канд. мистецтвознав: 17.00.03 / А.Я. Сташевський ; Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. К., 2004. 20 с.
26. Сташевський А. Я. Володимир Рунчак — «Музика про життя» : аналітичне есе баянної творчості : монограф. дослідж. / Андрій Якович Сташевський. Луцьк, 2004 (Волинська обл. друк.). 199 с.
27. Черноіваненко А. Д. Фактура у визначенні виражальних властивостей баянної музики : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : спец. 17.00.03 — Муз. мистецтво / Алла Дмитрівна Черноіваненко. Одеса, 2001. 16 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

www.goldaccordion.com
www.bayan.ru
www.abbia.by/show.php?show=notes
www.bayanac.narod.ru
www.bayanism.org.ua/item31.html

Додаток В. Клас гітари

ПРОГРАМНІ ВИМОГИ

На I – III курсі протягом кожного з шести семестрів студент опановує чотири – п'ять творів, що представляють всі стильові напрямки гітарного мистецтва:

- ✓ старовинна музика (XV-XVIII століття);
- ✓ барокова поліфонія (XVII-XVIII століття);
- ✓ класична музика (XVIII-XIX століття) або романтична музика для класичної гітари;
- ✓ сучасна оригінальна музика для класичної гітари у тому числі: оригінальна музика українських авторів та популярна музика.

На IV курсі протягом двох останніх семестрів готується програма екзамену підсумкової атестації:

- ✓ поліфонічний твір;
- ✓ твір великої форми;
- ✓ дві-три різнохарактерні оригінальні п'єси.

ОРІЄНТОВНІ РЕПЕРТУАРНІ СПИСКИ

Старовинна музика (XV-XVIII століття)

<i>I семестр</i>	<u>Іспанська віувельна музика XVI століття</u> Луїс де Нарваес Імператорська пісня та Диференціація Алонсо Мудара Фантазія A-Dur Луїс Мілан Фантазія h-moll Дієго Пісадор Пavana e-moll Енріке Вальдерабано Два Сонети
<i>II семестр</i>	<u>Давня Західноєвропейська лютнева музика</u> Франческо да Мілано Дві Фантазії D-Dur Вінченцо Галілей Чотири Річеркари Джон Доуленд Фантазія e-moll Джузеппе Брещанело Партита A-Dur Еліас Мертель Цикл Прелюдій
<i>III семестр</i>	<u>Давня Східноєвропейська лютнева музика</u> Якуб Полак Куранта fіs-moll Діомедес Като Гальярда E-Dur Бартоломей Пенкель Цикл п'єс для лютні Аалентинус Бакфарк Канцона D-Dur Жан Антонін Лозі Сюїта I C-Dur у чотирьох частинах Жан Антонін Лозі Сюїта III a-moll в шести частинах

IV семестр	<u>Німецький стиль (XVII століття)</u> Анонім «Vatori Tanz» e-moll Анонім «Tanz» A-Dur Стефанус Лаурентус Джакобідіс «Preambulum» D-Dur Ганс Нойзідлер «Танцюємо на вашому святі»
V семестр	<u>Італійський стиль (XVII століття)</u> Анонім «Volta Brandl» a-moll Анонім Канцона A-Dur Анонім «Гальярда Тамбуріна» D-Dur
VI семестр	<u>Французький стиль (XVII століття)</u> Анонім «Amorosa» D-Dur Деніс Гаультер Жига A-Dur Аурео Дікс Сюїта A-Dur в шести частинах
VII семестр	<u>Західноєвропейська музика XVII-XVIII століть</u> Гаспар Санз Цикл: Прелюдія Фуга Павана Людовіко Ронкалі Сюїта G-Dur з п'яти частин Робер де Візе Сарабанда та Буре d-moll

Барокова поліфонія (XVII-XVIII століття)

I семестр	Сільвіус Леопольд Вайс Прелюдія D-Dur Йоган Себастьян Бах Прелюдія і Престо з першої лютневої сюїти
II семестр	Доменіко Скарлаті Соната E-Dur Йоган Себастьян Бах Дві-три обраних частини з сюїти BWV 996
III семестр	Сільвіус Леопольд Вайс «На смерть графа Лозі» d-moll Йоган Себастьян Бах Прелюдія та Фуга з сюїти BWV 995
IV семестр	Доменіко Скарлаті Соната a-moll Йоган Себастьян Бах Дві-три обраних частини з сюїти BWV 995
V семестр	Йоган Себастьян Бах Прелюдія та Фуга з сюїти BWV 997 Йоган Себастьян Бах Сарабанда Жига та Дубль з сюїти BWV 997
VI семестр	Доменіко Скарлаті Соната e-moll Йоган Себастьян Бах Алегро з лютневої сюїти BWV 998 Йоган Себастьян Бах Прелюдія та Фуга з сюїти BWV 998
VII-VIII семестри	Йоган Себастьян Бах Прелюдія E-Dur з сюїти BWV 1006 Йоган Себастьян Бах Дві-три обраних частини з сюїти BWV 1006 Йоган Себастьян Бах Прелюдія BWV 999 та Фуга BWV 1000

Класична музика для гітари (XVIII-XIX століття)

I семестр	Мауро Джуліані Сюїта «Танці квітів» з п'яти частин Франческо Моліно Соната G-Dur Франческо Моліно Соната D-Dur
------------------	--

II семестр	Франческо Моліно Соната C-Dur Філіппо Гран'яні Фантазія Філіппо Гран'яні Сонатний цикл «Потоп»
III семестр	Фердінандо Сор Соната C-Dur Антон Діабелі Соната A-Dur Антон Діабелі Соната C-Dur
IV семестр	Антон Діабелі Соната F-Dur Матео Каркасі Цикл з трьох Сонатін Діонісіо Агуадо «Блискуче Рондо»
V семестр	Фердінанд Сор Інтродукція, тема та варіації D-Dur Фердінанд Сор Варіації на тему Моцарта Мауро Джуліані Цикл з шести Прелюдій
VI семестр	Мауро Джуліані Варіації на тему Генделя Мауро Джуліані Соната C-Dur Фердінанд Сор Інтродукція, тема та варіації, op.33 Луїджі Лен'яні Цикл з двох-трьох Капрічіо Мауро Джуліані Варіації на тему Фолії d-moll
VII-VIII семестри	Фердінандо Карулі Соната A-Dur Фердінандо Карулі Соната C-Dur Фердінанд Сор «Grand Solo» Йозеф Кюфнер Сонатіна C-Dur

Романтична музика для класичної гітари

I семестр	Ніколо Паганіні Три сонатини для сеньйори Лука Хосе Він'яс Велика Фантазія
II семестр	Наполеон Кост Вальс «Фаворит» Франсіско Тарега «Спогад про Альгамбру»
III семестр	Франсіско Тарега «Арабське капрічіо» Франсіско Тарега Варіації на тему Венеціанського карнавалу
IV семестр	Франсіско Тарега Фантазія «Травіата» Франсіско Тарега Цикл з дво-трьох Прелюдій
V семестр	Августін Баріос «Вечірнє Шоро» Августін Баріос «Останнє тремоло»
VI семестр	Йоган Каспар Мертц Ноктюрн та Тарантела a-moll Енріке Гранадос Обрані Вальси з циклу «Поетичні вальси» Йоган Каспар Мертц Сюїта «Квіти моєї батьківщини»
VII-VIII семестри	Фелікс Мендельсон «Канцонета» a-moll Енріке Гранадос Іспанський танець №5 Ісаак Албеніс «Астурія»

Сучасна оригінальна музика для класичної гітари

<i>I семестр</i>	Хорхе Морель Сонатіна D-Dig Лео Брауер «Три концертних танці» у супроводі фортепіано Лео Брауер Вибрані частини з циклу «Чорний Декамерон»
<i>II семестр</i>	Лео Брауер Цикл з двох частин «Хвала Танцю» Лео Брауер Варіації на тему Джанго Рейнхарда Хоакін Родріго Цикл «Три іспанських танці»
<i>III семестр</i>	Хоакін Родріго Частини з «Фантазії для Джентельмена» Федеріко Морено-Тороба Частини з сюїти «Ломанчські наспіви» Федеріко Морено-Тороба Частини з сюїти «Замки Іспанії»
<i>IV семестр</i>	Федеріко Морено-Тороба Частини з сюїти «Ворота Мадрида» Олександр Тансман «Каватіна» Антоніо Лауро Цикл з двох-трьох Венесуельських Вальсів
<i>V семестр</i>	Хоакін Туріна Фандангільо Ейтор Віла-Лобос Цикл з двох-трьох Прелюдій Роланд Дієнс «Libra Sonatina»
<i>VI семестр</i>	Роланд Дієнс Фантазія «Садад» Роланд Дієнс Посвячення Віла-Лобосу Мануель Понсе Цикл з двох-трьох Прелюдій Джон Дюарт Англійська Сюїта
<i>VII-VIII семестри</i>	Мануель Понсе «Південна Сонатіна» Мануель Понсе Варіації на тему Фолії Петро Панін Цикл з двох-трьох обраних творів Микита Кошкін Вибрані частини з сюїти «Іграшки принца» Олеськандр Іванов-Крамський Цикл з двох-трьох обраних творів у супроводі фортепіано

Оригінальна музика українських авторів

<i>I семестр</i>	Анатолій Шевченко Прелюдія та Фуга Анатолій Шевченко «Карпатська рапсодія»
<i>II семестр</i>	Анатолій Шевченко Цикл «Міраж» та Токата Анатолій Шевченко Варіації «Пливе човен»
<i>III семестр</i>	Анатолій Шевченко «Фонтан сліз» та «Сумеречний танець» Анатолій Шевченко Балада
<i>IV семестр</i>	Анатолій Шевченко Сонатіна Анатолій Шевченко Парафраз на тему «Іспанського капричіо»
<i>V семестр</i>	Євген Мілка Цикл з трьох мініатюр Євген Мілка Камерна соната

VI семестр	Костянтин Віленський Рондо-Вальс Микола Стецюн Варіації «Через наше сільце» Костянтин Віленський Токата
VII - VIII семестри	Микола Стецюн Цикл «Колискова» та «Аркуш з альбому» Гергій Пилипенко Сонатіна в трьох частинах Михайло Флейтман цикл з обробок українських пісень

Популярна музика для класичної гітари

I семестр	Сергій Орехов Цикл з двох-трьох творів Івао Судзуки Класичні японські танці
II семестр	Олександр Вінницький Дві-три композиції у джазовому стилі Михайло Флейтман Цикл двох-трьох обробок романсів
III семестр	Михайло Флейтман Цикл двох-трьох обробок циганських пісень Уво Шрейбер Дві-три композиції у стилях «Блюз-Кантрі»
IV семестр	Дімітрій Фампас Грецький танець Шарль Дюмон Вальс «Падам-Падам»
V семестр	Джордж Гершвін «Самер Тайм» Хорхе Кардосо Мілонга
VI семестр	Монті «Чардаш» Олександр Іванов-Крамський Цикл обробок народних пісень Пако де Лусіа Цикл з обраних композицій у стилі Фламенко
VII-VIII семестри	Ендрб Лойд Уебер Цикл з двох- трьох обраних перекладів Абреу «Тіко-Тіко» Пол Макартні-Джон Ленон Цикл з двох-трьох перекладів

Вимоги з виконавсько-технічної підготовки

I семестр	Мауро Джуліані Школа op.1 120 вправ на арпеджіо. Тональні етюди в терцію, сексту, октаву та дециму. Додаткові етюди зі школи на різні види виконавської техніки. Комплекс гам в усіх тональностях в аплікатурі Андреса Сеговії.
II семестр	Діонісіо Агуадо Школа. 5-7 вибраних етюдів з циклу 25 Етюдів Діонісіо Агуадо Гами C-Dur a-moll: одноголосні, терції, сексти, октави, децими, акорди та каденції.
III семестр	Фердінанд Сор-Наполеон Кост Школа. 5-7 вибраних етюдів зі спадщини Фердінанда Сора та Наполеона Коста. Гами G-Dur e-moll: одноголосні, терції, сексти, октави, децими, акорди та каденції.

<i>IV семестр</i>	Технологічно-методична спадщина Франсіско Тареги (Школа). 5-7 вибраних етюдів зі спадщини Франсіско Тареги. Гами D-Dur h-moll: одноголосні, терції, сексти, октави, деціми, акорди та каденції.
<i>V семестр</i>	Школи Андреса Сеговії, Еміліо Пухоля та Паскуаля Роча, (на основі техніки Франсіско Тареги). 5-7 вибраних етюдів зі школи Еміліо Пухоля. Гами A-Dur fis-moll: одноголосні, терції, сексти, октави, деціми, акорди та каденції.
<i>VI семестр</i>	Хуліо Сагрерас Школа. 5-7 вибраних етюдів зі школи Хуліо Сагрераса. Гами E-Dur cis-moll: одноголосні, терції, сексти, октави, деціми, акорди та каденції.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Агафшин П. С. Школа игры на шестиструнной гитаре : учебное пособие. Москва : Музыка, 1983. 207 с.
2. Дмитриева Н.Н. Профессиональная подготовка учащихся музыкального училища в классе шестиструнной классической гитары: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.02 / Н.Н. Дмитриева. М., 2004. 23 с.
3. Доценко В. Мой Брауэр (заметки исполнителя) / В. Доценко. Проблемы взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. статей. Харків : ХНУМ ім. І. П. Котляревського. 2011. Вип. 31. С. 3 – 11.
4. Іванніков Т. П. Гітарне мистецтво ХХ століття як феномен творчості : монографія. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г. 2018. 392 с.
5. Каркасси М. Школа игры на шестиструнной гитаре. Под общей редакцией А. Иванова-Крамського. Москва : «Радянський композитор», - 1990. 152 с.
6. Карпов Л. В. Развитие базовой исполнительской техники формирования звука в процессе обучения игре на гитаре : Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Л. В. Карпов. Санкт-Петербург: Рос. гос. пед. ун-т им. А. И. Герцена. 2012. 24с.
7. Михайленко М. П. Теоретичні основи формування виконавської майстерності гітариста : автореф. дис..... канд. мистецтв. : 17.00.03 / М. П. Михайленко. Київ, 2011. 19 с.
8. Михайленко Н.П. Методология исполнительского мастерства гитариста. К.: "Ровно", 2009. 241 с.
9. Мошак Е. Г. Традиции гитарной музыки в контексте европейской музыкальной культуры второй половины ХХ столетия: автореф. дис. ... канд. искусствоведения : 17.00.03 / ОНМА. Одесса, 2012. 24 с.

10. Пухоль Э. Школа игры на шестиструнной гитаре. На принципах техники Ф.Таррега. Москва : «КИФАРА», 2014. 200 с.
11. Уроки Фраучи. Электронный ресурс. <<http://terrarguitar.Ru/forum/index.Php?Showtopic=6518>>, 2011
12. Шарнассе Э. Шестиструнная гитара : от истоков до наших дней / Э. Шарнассе пер. с фр. М. : Музыка, 1991. 87 с.

Допоміжна:

13. Борисевич В.Г. Методика работы над музыкальным произведением с незрячими и слабовидящими студентами-гитаристами. Научно-методические проблемы преподавания в специализированном ВУЗе искусств: Сборник статей. М., 1997. С. 106-114.
14. Бурханов А. Неизвестное о «твореньице» Хуана Карлоса Амата, испанской гитаре, бандоле и многом другом./ А.Бурханов . Старинная музыка : музыкальный журнал. 2012. - № 3-4 (57-58). С. 38 – 60.
15. Вайсборд М. Андрес Сеговия и гитарное искусство XX века : очерк жизни и творчества. М. : Советский композитор, 1989. 208 с.
16. Вольман Б. Гитара и гитаристы. Л.: Музгиз. 1966. 67 с.
17. Вольман Борис. Гитара в России. Ленинград : Музгиз. 1961. 180 с.
18. Вольман Борис. Гитара. М.: 2-е изд. Музыка, 1980. 59 с.
19. Иванников Т. П. Постмодернистские тенденции в гитарной музыке. Донецьк – Львів : Музичне мистецтво : збірник наукових статей. Юго – Восток. 2010. С. 185–196.
20. Ильгин К. В. Гитара классическая и русская (семиструнная). Бытование и исполнительство : дис. ... канд. искусств. : 17.00.02 / К. В. Ильгин. СПб., 2003. 186 с.
21. Контрерас, Антонио де Перевод с испанского Г. Нуждина сделан по изданию: Contreras, Antoniode. Lat6c-nicade David Russellen 165 consejos. Seville, 1998. 165 советов Дэвида Расселла по технике гитарной игры
22. Лазарева А. Д. Вчимося граючи. Методичний посібник з навчання гри дітей молодшого віку. Харків: МП "Крок. 1997. 680 с.
23. Матяев А. И. Классическая гитара / А. И. Матяев // Альбом гитариста электронный ресурс. Режим доступа : <http://albomguitar.narod>
24. Петропавловский А. А. Гитара в камерном ансамбле : дис. ... канд. искусств. : 17.00.02 / А. А. Петропавловский. Н. Новгород, 2006. 189 с.
25. Михайленко М. П. Методика викладання гри на шестиструнній гітарі / Михайленко М. П. К.: "Книга". 2003. 248 с.
26. Самохина М. А.. Формирование исполнительских умений и навыков учащихся детской музыкальной школы в классе гитары : автореф. канд пед. н.: 13.00.02: / Моск. госуниверситет культуры и искусств. М., 2005. 20 с.
27. Шевченко А. Гитара фламенко : Мелодии и ритмы (ноты, упражнения / А. Шевченко. Киев, 1998.

28. Шнайдер Дж. Гитара XX века : второй золотой век / Дж. Шнайдер // Гитара и лютия: пер. О. Владимировой. Интернет-журнал МУСАРТ. № 1. февраль, 2005.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

<http://www.justclassicalguitar.com/index.php>

<http://classicalguitarmagazine.com>

<http://todoguitarraclasica.blogspot.com>

http://www.metmuseum.org/toah/hd/guit/hd_guit.htm

<http://www.abc-guitars.com>

Додаток Д. Клас домри

ПРОГРАМНІ ВИМОГИ

На I – III курсі протягом кожного з шести семестрів студент опанує:

- ✓ твір великої форми (соната, концерт, сюїта, партита, фантазія);
- ✓ дві-три різнохарактерні концертні п'єси;
- ✓ сольну п'єсу (без супроводу фортепіано);
- ✓ інструктивно-технічний матеріал (два етюди на різні види техніки, гами; п'єси для читання з листа).

Відносно стильового аспекту навчального репертуару, при наймі в відношенні послідовності засвоєння творів великої форми, доцільно дотримуватися логіки історизму: барокова – класична – романтична – сучасна музика.

На IV курсі протягом двох останніх семестрів готується програма екзамену підсумкової атестації, яка повинна містити 4-5 різностильових творів (щонайменше один з них – українського композитора):

- ✓ твір великої форми (бажано цикл);
- ✓ дві – три концертні п'єси різного характеру (кантилена та віртуозний твір);
- ✓ сольну п'єсу (без супроводу фортепіано).

ОРІЄНТОВНІ РЕПЕРТУАРНІ СПИСКИ

Твори великої форми

<i>I семестр</i>	Й. Гайдн. Соната для скрипки з ф-но Соль мажор Л. Бетховен Тема з варіаціями А. Вівальді Соната-фантазія Ре мажор
<i>II семестр</i>	Г. Венявський. Концерт № 2 (1 ч., або 2-3 чч.) Н. Паганіні. Соната для скрипки ля мінор А. Гайденко. Концертіно «QUASI BUFFO»
<i>III семестр</i>	В. Моцарт Концерт № 4 (1 ч.) Л. Бетховен. Соната № 5 (1 ч.) В. Годар Романтичний концерт (3-4 чч.)
<i>IV семестр</i>	Ф. Шуберт. Соната для арпеджіоне (1 ч.) А. Кореллі Соната ре мінор А. Білошицький. Концертний триптих «В іспанському стилі»
<i>V семестр</i>	В. Подгорний. Концертіно №1 Б. Міхєєв. Концерт-билина В. Івко Концерт-токкатта
<i>VI семестр</i>	Е. Лало. Іспанська симфонія (4-5 чч.) С. Пузей. Соната П. Чайковський. Концерт (фінал)

VII-VIII семестри	П. Локателі. Соната соль минор Ф. Пуленк. Соната для флейти Б. Міхеєв. Концерт № 1 ре мінор
--------------------------	---

П'єси

I семестр	Д. Клебанов. Жартівлива Р. Глієр. Романс П. Сарасате. Інтродукція і тема з варіаціями М.Глінка – Л. Ауєр. Жайворонок В. Івко. Варіації на лемківську тему М. Глінка. Ноктюрн «Розлука»
II семестр	П. Чайковський Російський танок П. Чайковський Мелодія П. Сарасате Сапатеадо І. Фролов. Романс Б. Міхеєв. Імпровізація для домри соло М. Балакіреєв. Експромт
III семестр	О. Циганков. Полька Є. Поплянова. Танго і румба П. Чайковський. Марш і Арабський танець з балету «Лускунчик» П. Чайковський. Роздум М. Скорик. Обр. Укр.нар.пісні «Діброво зелена» С. Рахманінов. Елегія
IV семестр	О. Мачаваріані. Долурі Н. Паганіні. Кантабіле Л. Кролл. Банджо і скрипка С. Рахманінов. Вокаліз О. Циганков. Голубка
V семестр	К. Домінчен. Поема Г. Венявський. Полонез Ля мажор П. Сарасате Андалузський романс В. Подгорний. Концертіно В. Подгорний Лірична пісня О. Новачек. Безперервний рух
VI семестр	Б. Сметана. Рідний край С. Цинцадзе. Сачідао С. Рахманінов. Елегія О. Бизов. Ша-штіл І. Понсе. Естреліта Б. Міхеєв. Протяжна та Весела

VII- VIII семестри	Н. Паганіні. Каприс № 1 А. Глазунов. Велике Адажіо А. Хачатурян. Танець Н. Паганіні. Кампанелла Л. Бетховен. Романс О. Циганков. Варіації на циганську тему «Мар-дяндя»
---------------------------	--

Сольні п'єси (без супроводу фортепіано)

I семестр	Б. Міхеєв Танець для домри соло Б. Міхеєв. Колискова Й.С. Бах. Буре з Партити №3 для скрипки соло
II семестр	Б. Міхеєв Експромт для домри соло Б. Міхеєв. Імпровізація для домри соло Й.С. Бах. Два менуети з Партити №3 для скрипки соло
III семестр	Й.С. Бах. Прелюдія з Партити №3 для скрипки соло Й.С. Бах. Алегро з Сонати №2 для скрипки соло Б.Міхеєв. Елегія для домри соло
IV семестр	Б. Міхеєв. Невибагливий вальс для домри соло В.Брондзя. П'єса для домри соло В.Івко. Фуга для домри соло
V семестр	М.Лисенко. обр УНП «Женчичок-бренчичок» В.Матряшин. «Как бы сени» В.Матряшин. «Дощик»
VI семестр	В.Матряшин. Конкорд Б. Міхеєв. Протяжна та Весела А.Карабець. «Музика»
VII - VIII семестри	Н. Паганіні. Каприс № 1 В.Матряшин. Етюд в класичному стилі Б. Міхеєв. Жартівливе підношення О. Циганкову у формі вальсу

Вимоги з виконавсько-технічної підготовки

I семестр	Гами за системою Б. Міхеєва: від відкритої струни – G, g (1 розділ) Б. Міхеєв. Вправи на звуковидобування (1 ч.) Б. Міхеєв. Етюд (за вибором викладача) Складнощі оркестрових партій
------------------	--

II семестр	Гами за системою Б. Міхеєва: від відкритої струни - <i>G, g</i> (1 та 2 розділи) Б. Міхеєв. Етюд (за вибором викладача) М. Мазас. Етюд (за вибором викладача) Складнощі оркестрових партій
III семестр	Гами за системою Б. Міхеєва: від 1-го пальця – <i>A, a</i> (1 розділ) Б. Міхеєв. Вправи на звуковидобування (2 ч.) Б. Міхеєв. Етюд (за вибором викладача) Складнощі оркестрових партій
IV семестр	Гами за системою Б. Міхеєва: від 1-го пальця – <i>A, a; As, as</i> (1 та 2 розділи) Б. Міхеєв. Етюд (за вибором викладача) Ф. Крейслер. Етюд (за вибором викладача) Складнощі оркестрових партій
V семестр	Гами за системою Б. Міхеєва: від 2-го пальця – <i>B, b; H, h; C, c; Cis, cis</i> Б. Міхеєв. Етюд № 3. Я. Донт. Етюд (за вибором викладача) Складнощі оркестрових партій
VI семестр	Гами за системою Б. Міхеєва: Від 3-го пальця – <i>C, c; Cis, cis; D, d; Es, es; E, e</i> Б. Міхеєв. Два концертні етюди Складнощі оркестрових партій

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Матвійчук Л. Д. Методичні основи формування виконавської майстерності домриста : навч. посібник. К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2000. 67 с.
2. Матвійчук Л. Д. Шлях до майстерності кобзиста : навч. посібник. К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. 52 с.
3. Олійник О.Л. Риторичні засади композиторської та виконавської творчості для домри автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з мистецтвознавства : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Одеса, 2016. – 16 с.
4. Петрик В. В. Категорія інструменталізму в музичній творчості (на прикладі домрового мистецтва) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. Одеса, 2009. 16 с.

Допоміжна:

5. Білоус В. П. Психологічні аспекти формування виконавської художньої майстерності : автореф. дис... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. К., 2005. 16 с.

6. Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа). К., НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. 419 с.
7. Имханицкий М. И. История исполнительства на русских народных инструментах : учеб. пособ. для муз. вузов и училищ. М. : РАМ им. Гнесиных, 2002. 351 с.
8. Костенко Н. Историческое значение творчества харьковских композиторов для домры (на примере сочинений Д. Клебанова, В. Подгорного, И. Ковача). *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти* : зб. наук. пр. Вип. 25. Харків : ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2009. С. 68–81.
9. Костенко Н. Теория домрового исполнительства в свете современных требований. *Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції : до 70-річчя народних інструментів Київської консерваторії (НМАУ) імені П. І. Чайковського* : зб. наук. ст. / редактор-упоряд. М. А. Давидов., К., 2010. С. 123–137.
10. Костенко Н. Принципы домрового инструментализма: опыт харьковской школы. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. Когнітивне музикознавство* : зб. наук. ст. (на честь 55-річчя Л.В. Шаповалової) / ХДУМ ім. І. П. Котляревського. Харків, 2010 : Видавництво ТОВ «С.А.М.». Вип. 29. С. 492 – 503.
11. Костенко Н. Є. Харківська домрова школа в контексті музично-виконавської культури України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : 17.00.03; Харк. держ. ун-т мистец. ім. І. П. Котляревського. Х., 2009. 18 с.
12. Круглов В. Школа игры на домре. М. : РАМ им. Гнесиных, 2003. 196 с.
13. Лукин С. Ф., Имханицкий М. И. Методика работы над новым репертуаром для домры : реп.-метод. сборник для учебных заведений искусств и культуры. М. : РАМ им. Гнесиных, 2003. 52 с.
14. Олійник О. Особливості ритміки і тембральності музики для домри в контексті музичного професіоналізму заходу і сходу // *Метроном-1. Колективна монографія [під редакцією І. М. Юдкіна]*. Київ, 2002. С. 96-98.
15. Олійник О. Музыка для домри: знаки Сходу і Заходу як чинники композиції й виконання // *Восток-Запад: культура и цивилизация. Матеріали міжнародного музикознавчого семінару і науково-практичної конференції 2003 р.* Одеса: Астропринт, 2004. С. 79-83.
16. Олійник О. Філософсько-міфологічні засновки риторики творчості домриста / О. Олійник // *Музичне мистецтво і культура*. Вип. 5. Одеса: Друкарський дім, 2004. С. 432—440.
17. Власов В., Олійник О. народно-інструментальне оркестрове мистецтво Півдня України // *Академічне народно-інструментальне мистецтво та вокальні школи Львівщини. Зб. матеріалів науково-практичної конференції*. Львів: Дрогобич, Коло, 2005. С. 243—249.
18. Олійник О. Риторика і художній вираз домрового інструменталізму // *Музичне мистецтво і культура*. Вип. 8, кн. 1. Одеса: Друкарський дім, 2007. С. 29-38.

19. Осмоловская Г. В. Обучение игре на домре. Вопросы теории и методики : учеб.-метод. пособие. Минск, Белорусская государственная академия музыки, 2001. 71 с.
20. Холопова В. Н. Формы музыкальных произведений : учеб. пособ. СПб. : Лань, 2001. 496 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

www.domranotki.narod.ru

www.allnotes.info

www.donrist.ru

www.domrland.narod.ru

Розробник: Н. В. Башмакова

Гарант освітньої програми: С. В. Хананаєв